

Co dělat, když soused pálí odpadky

Pokud nepomůže domluva, upozorněte příslušný městský/obecní úřad nebo referát životního prostředí.

Hnutí DUHA

Friends of the Earth Czech Republic

A > Bratislavská 31, 602 00 Brno
T > 545 214 431
F > 545 214 429
E > info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz
Číslo účtu 1348492389/0800

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento leták vyšel díky finanční podpoře Státního fondu životního prostředí.

Leták byl finančně podpořen a bližší informace vám poskytne:

Fotografie: archiv Hnutí DUHA, www.sxc.hu
Vytisknuto na recyklovaném papíře.

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích, i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.

Hnutí DUHA

Čistší vzduch Odpadky nepatří do kamen

Vžebříčku znečišťovatelů ovzduší stojí domácnosti hned za automobily. V zimních obdobích se český venkov noří do šedých oblaků a kvalita vzduchu bývá srovnatelná nebo dokonce horší než v průmyslem zamořených oblastech. Protože domácí kamna, krby a kotle nelze vybavit drahotechnologií pro dokonalé hoření a čištění spalin, velmi záleží na tom, čím si zatopíme.

Odpadkový koš není na podpal

Spalování nás v každém případě obtěžuje zápachem. Jenomže zatopíme-li si obsahem odpadkového koše, riskujeme mnohonásobně více. Do okolí se tak totiž dostanou nejrůznější toxické látky, které mohou způsobovat rakovinu a další vážné nemoci. Na jedy ve vzduchu jsou nejcitlivější děti, těhotné ženy a staří lidé. Spalování odpadu v domácnosti je nejen nezdravé, ale ke všemu ještě nezákonné.

Jedy v ovzduší

- Dioxiny a furany patří mezi neškodlivější. Jsou rakovinotvorné, ale poškozují také hormonální a imunitní systém a ovlivňují nervovou soustavu. Nejvyšší koncentrace bývají měřeny právě v místnostech, kde se topí odpady.
- Polyaromatické uhlovodíky vznikají v důsledku nedokonalého spalování. Na lidské zdraví mají podobný vliv jako cigarety.
- Formaldehyd je rakovinotvorný a spolu s ostatními aldehydy a kyselinou chlorovodíkovou dráždí oči a plíce.
- Benzen rovněž patří mezi látky podporující vznik zhoubných nádorů.
- Styren je rakovinotvorný. Při vysoké koncentraci poškozují oči a sliznice. Jeho dlouhodobé působení ovlivňuje nervový systém a souvisí také s bolestmi hlavy, únavou, slabostí či depresemi.

Nepatří do koše, natož do kamen

Některé druhy odpadů by vůbec neměly končit v běžných kontejnerech. Například plastové obaly, papír a sklo je lépe vytrídít a recyklovat. Zelený odpad ze zahrad a domácností je vhodné kompostovat na zahradě. V opačných případech se jedná o zahazování užitečných surovin.

Nejčastěji končí v kamnech

- Plasty: Pálením polyvinylchloridu (PVC) vzniká velké množství dioxinů. Výrobky z PVC je obecně nejlepší nekupovat, protože i jejich výroba poškozují přírodu a ohrožuje zdraví. Při každodenním užívání se z nich mohou uvolňovat škodlivé ftaláty. Pálením polystyrenu (PS) vzniká mimo jiné jedovatý styren. Spalováním polypropylenu (PP), polyetyleny (PE) či PET do svého okolí vypouštěte polyaromatické uhlovodíky.
- Staré palety, dřevo z demolic, rozbitý nábytek, natřená prkna, chemicky ošetřené dřevo: Pokud si tímto zatopíte, vyprodukuje 50 až 500krát více dioxinů než při použití čistého palivového dříví. Se starým nábytkem lépe naložíte, pokud jej dáte či prodáte do bazaru.
- Zbytky jídla, tráva ze zahrady, listí: Máte-li zahrádku, rozhodně tento materiál kompostujte – získáte tak kvalitní hnojivo. Lze jej také třídit do speciálních kontejnerů na biologický odpad. Jinak patří do směsného odpadu nebo do kontejneru na odpad z obecní zeleně.
- Celobarevné letáky a časopisy: Na podpal se opravdu nehodí. Mohou znečistit ovzduší těžkými kovy, které způsobují vrozené vady u novorozenců a rakovinu. Letáky a časopisy patří do tříděného sběru – do modrých kontejnerů na papír. Proti nechťeným reklamním letákům pomáhá nálepka na poštovní schránce.
- Nápojové kartony: Spalujeme-li šestivrstvý obal z papíru, hliníku a plastu, vytváříme chlororganické látky a těžké kovy. Pomalu přibývají obce, kde je možné tyto krabice od mléka či ovocných nápojů třídit do speciálních kontejnerů.
- Nebezpečné odpady (baterie, barvy, léky): V kamnech je nezničíte, ale jedovaté látky, které obsahují, se dostanou do vzduchu a následně i do půdy. Sběr nebezpečného odpadu zajišťuje každá obec. Zjistěte si, jak to chodí u vás.
- Pneumatiky: Hořící pneumatiky přizívají ovzduší polyaromatickými uhlovodíky a dalšími jedovatými látkami. Odevzdat je můžete ve sběrném dvoře, který je předává k recyklaci.

Jak správně topit

Dřevo na topení by mělo být pořádně vyschlé, a to z čistě praktických důvodů. S vlhkostí klesá jeho výhřevnost a rostou škodlivé emise. K pořádnému vyschnutí dřeva potřebuje v průměru dva roky. Do kamen rozhodně nepatří chemicky ošetřené a průmyslové dřevo. Navíc, pakliže byste jeho popel použili k přihnojení na zahradě, založili byste si na opravdový problém. Může obsahovat mnoho jedovatých látek.

Několik tipů jak minimalizovat množství odpadu, který vaše domácnost pošle na skládky a do spaloven:

- **Nejlépe je odpad nevytvářet.** To mějte na paměti již při nákupu. Omezte spotřebu zboží na jedno použití a ujistěte se, že to, co kupujete, lze opravit či opětovně využít.
- **Snižujte množství odpadu.** Co nepotřebujete, můžete darovat příbuzným, přátelům či charitativním organizacím. Například knihy a časopisy uplatníte v antikvariátu. Můžete je nabídnout i domovům důchodců nebo knihovnám a dalším institucím. Mnoho věcí nemusíte rovnou vyhazovat, ale opravit.
- **Kompostujte biologické odpady.** Získáte tak zdarma kvalitní živiny pro pěstování květin, zeleniny a pokojových rostlin a na skládky pošlete o třetinu méně odpadu. Více informací o kompostování hledejte na www.hnutiduha.cz/odpady.
- **Třídte odpad.** Základem je třídění papíru, plastů a skla. Můžete přidat i kovy, hliník, textil a bioodpad. Zjistěte si na www.sternberk.eu/odpady.php nebo na příslušném úřadě, které odpady lze ve vašem městě nebo obci třídit.

